

зрозуміти задум вокального твору та допомогти здобувачеві якісно його виконати. При цьому концертмейстер охоплює багато питань: стильові особливості твору, визначення його особливостей й образного змісту, форми та структури, вплив засобів музичної виражальності на створення художнього образу твору. Під час роботи зі здобувачами-акторами над концертною програмою концертмейстер самостійно осмислює поетичний текст твору, силу й тембр голосу здобувача-актора, навички брати правильне дихання й логічно розподіляти на вокальні фрази. Водночас у роботі концертмейстера необхідно зазначити роль педалізації, яка допомагає встановити спільність побудови фраз, наблизити звучання фортепіано до специфіки добування вокальної кантилени.

Підготовка зі здобувачами-акторами вокальних творів до публічного виступу є фінальним етапом роботи концертмейстера та охоплює спільні репетиції в класі або в концертній залі. У повсякденній роботі концертмейстера важливим є й досвід, який набувається під час взаємовідвідувань викладачами та концертмейстерами академії відкритих занять з курсу «Основи вокальної майстерності», майстер-класів, концертів, а також через прослуховування кращих зразків українського та світового вокального мистецтва. Розширення і якість репертуару концертмейстера також сприяє розвитку художнього смаку, який є необхідним для роботи зі здобувачами-акторами під час їхнього навчання вокальному мистецтву.

Отже, багаторічна діяльність на посаді концертмейстера ХДАК та співпраця з досвідченими викладачами з вокального виконавства надають можливість стверджувати, що накопичений професійний досвід підготовки до індивідуальних занять з вокального виконавства є по-справжньому корисним, пов'язаним з можливістю постійного пошуку фахового самовдосконалення.

М. Єрмак

БАРОЧНА АРІЯ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ ВОКАЛІСТА

M. Yermak

BAROQUE ARIA AS PART OF THE VOCALIST'S TRAINING REPERTOIRE

Особливістю камерного жанру є виступ виконавця або виконавців у невеликих залах, що розрахований на вузьке коло слухачів. Камерній музиці властиве тяжіння до рівноправності голосів, економність і точність мелодій та інтонацій, ритмічних і динамічних засобів виражальності, майстерна і різнобічна розробка тематичного матеріалу. Вона відкриває великі можливості для прояву та передачі особистих почуттів і занурення в лірично-душевний стан чарівного голосу та його супроводу, особливо коли як супровід виступає клавесин або невеликий камерний ансамбль (скрипка, віолончель, ліра тощо).

У XX–XXI столітті спостерігається відродження серед виконавців великого інтересу до творів доби бароко та поява багатьох нових інтерпретацій у виконанні музики бароко. Однак потреба в співаках, які здатні були б точно відтворити твори, написані для співаків-кастратів, є проблемою. На теперішній час барочні арії виконуються співаками різних голосів (колоратурне сопрано, сопрано, мецо-сопрано, тенор, баритон), і, у зв'язку з цим, твори слід транспонувати в зручну для виконавця тональність.

Особливу увагу у виконанні барочних арій слід приділити співакам-конттенорам, голоси котрих за тембровим наповненням та діапазоном схожі з жіночими співочими голосами (від сопрано до контральто). Вони сприймаються, по суті, наступниками кастратів, оскільки великий спектр вокальних творів (арії з ораторій, кантат, опер та інше) у їх виконанні наближає слухачів до аутентичного занурення і відчуття епохи Бароко.

Виконання старовинних італійських арій XVI–XVIII століття потребує від співака знання стилю бароко, особливостей виконання цих вокальних творів, які зумовлюються певними вокально-технічними складнощами. Зважаючи на те, що в сучасному світі важлива роль, особливо у виконанні концертно-камерних творів, відводиться емоційній складовій виконання, робота з текстом є невід'ємною складовою професійного зростання. Ці арії мають свої особливості в музичному, емоційно-змістовному, вокально-технічному планах, побудові мелодійної лінії, акомпанементі та виконавських завданнях.

Володіння навичками виконання барочного репертуару — невід'ємна складова професійних компетенцій вокаліста, адже у наш час музика Бароко має неабиякий попит. Концертні програми збирають численні аудиторії. Сучасні виконавці намагаються знайти та відродити рукописи і манускрипти мотетів, кантат, опер. Лише протягом останніх років в Україні відбулися прем'єри барокових опер за підтримки Українського культурного фонду, проект: опера без стін: Г. Ф. Перселл. «Дідона і Еней» (02.10.18 р.), Г. Ф. Гендель «Ацис і Галатея» (12.10.19 р.), Bouquet Kyiv Stage 2019: Бароко на пленері.

СЕКЦІЯ:
СВІТОВІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПАРАДИГМИ
РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

T. Brahina, Yu. Brahina

**DANCE AS A PHYSICAL FORM OF SPIRITUAL PRACTICE
IN THE WORKS OF MERCE CUNNINGHAM**

Т. Брагіна, Ю. Брагін

**ТАНЕЦЬ ЯК ФІЗИЧНА ФОРМА ДУХОВНОЇ ПРАКТИКИ
У ТВОРЧОСТІ МЕРСА КАННІНГЕМА**

Merce Cunningham (1919–2009) is one of the most influential choreographers of the XX century. He grew up in Centrailia, Washington, and began dancing at the age of 20. After moving to New York, he spent six years performing with the Martha Graham Dance Company. He remained with Graham until in 1953 when he founded his own troupe — the Merce Cunningham Dance Company.

Last performances were held in December of 2011, as it was Cunningham's wish that the company should be disbanded in two years after his death. They performed and toured for 58 years with different dancers. He staged four new works each year. Cunningham was strongly committed to the discovery of new movements and to the elaboration of movements. He refused to be hampered by the physical limitations that come with age. He tried to refuse the conventional idea of dance. There is no main character or lead dancer in Cunningham's work— every dancer is equally important. Likewise, there is no expression